

Naša SKUPNOST

glasilo szdl ljubljana moste-polje

XIII. LETNIK 7.-8. ŠT.
JULIJ-AVGUST 1972
BREZPLAČNO

Predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher o pomenu proslave na Jančah

»VEČKRAT NA LETO PRIDEM NA JANČE«

TRADICIJE NOB SE OHRANJAJO – MLADINA NI POKVARJENA – DRUŽBENI RAZVOJ HITREJŠI KOT NAŠA ZAVEST

Letošnje jubilejne proslave 30-letnice bojev II. grupe odredov na Jančah se je poleg množice prebivalstva, mladine, borcev in aktivistov NOB udeležilo mnogo znanih zastopnikov javnega in kulturnega življenja na Slovenskem. Med njimi je bil tudi predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher. Ob tej priložnosti je imel naš sodelavec Rudi Jelenc z njim zanimiv intervju, ki ga objavljamo v izveščkih.

Tovariš Kraigher, najprej bi vas prosil, da nam poveste svoje vtise z današnje proslave na Jančah.

Večkrat na leto pridem na Janče k planinskemu domu II. grupe odredov in k spomeniku na Tujem grmu. Vedno, kadar sem tu, mi je zelo všeč in vedno rad pridem na Janče.

Mislite, da ljudje danes dovolj spoštujejo in ohranjajo tradicije NOB?

Mislím, da smo v glavnem dosegli tisto, kar smo borci hoteli in želeli, namreč da se tradicije NOB spoštujejo in ohranjajo. Posebno je razveseljivo, da pri tem sodeluje tudi mladina. Mladina pa bi mogoče še bolj pritegnili s tem, da bi v partizanske pesmi vnesli ritem, ki je mladini bližji in jo bolj pritegne.

Vi ste udeleženec NOB. Kako ocenjujete takratni boj na Jančah?

V znamenitem boju na Jančah se je II. grupa odredov kot prva slovenska brigada zelo afirmirala. Ta boj je bil zanjo velika preizkušnja, saj je v njem uveljavila način vojskovanja redne slovenske partizanske vojske. Ta boj je sovražniku povzročil hude težave. Od domačinov sem slišal,

da so potem Nemci začeli z veliko hujšim terorjem, ker so se zaveli nevarnosti osvobodilnega gibanja.

Vedno, kadar nekdo čuti, da je slab, začne s terorjem in teror tudi stopnjuje. To je bilo takrat in tako je tudi danes (npr. v Ameriki, v Vietnamu, povsod tam, kjer nekdo čuti, da mu gori pod nogami).

Prej ste rekli, da tudi mladina neguje in ohranja tradicije NOB. Nekateri krogi pa trde, da je mladina slaba, pokvarjena. Kaj vi mislite o tem?

To, da je mladina pokvarjena, govorijo in pišejo le nekateri krogi in časopisi, tj. tisti, ki se zdaleč niso odraz pravega mnenja, tistega mnenja, ki je za nas važno. To pa je mnenje delavcev, kmetov, delovnih ljudi, inteligence, ki dejansko dela v proizvodnji, v delovnem procesu. O tem, da je mladina pokvarjena, govorijo tisti, ki s tem nimajo nobene zveze. Jaz ne vidim nobenega razloga govoriti o tem, da je mladina pokvarjena. Nasprotno. Poglejte

(Nadaljevanje na 2. strani)

RAZGLEDNICA S PROSLAVE NA JANČAH

MLADI PO POTEH OSVOBODITVE

V torek, 4. julija, bo v Zadobrovi velika praznovanje pod naslovom: Proslava slovenske vojske in tridesetletnice ustanovitve prvih slovenskih brigad.

Ob tej pomembni obletnici slovenskega naroda se je ljubljanska mladina odločila organizirati pohode po poteh domoljubnih enot. Že v ponedeljek 3. julija ob 7. uri se bo na Trgu revolucije zbralo okoli tisoč mladih iz šol, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti, ki bodo odšli po poteh dveh brigad: Tomiščeve in X. ljubljanske. Za nas je verjetno zanimivejša pot Tomiš-

čeve brigade, ki jo po večini sestavljajo mladi iz naše občine in se bo v veliki meri gibala v območju občine Moste-Polje.

Mladina bo čez Golovec in Orle odšla na Molnik, s katerega se bo prek Polžarje spustila v vas Repče. Pot iz Repče bo mlade prek Malega Lipoglavja pripeljala do zaselka Pance, kjer bo približno ob 13. uri kosilo z daljšim počitkom.

Na poti v dolino se bo brigada odpravila med 16. in 17. uro in okoli 18. ure prišla na teritorij med Podlipoglavom in Zadob-

rov. Tu bo ob 20. uri miting Tomiščeve brigade s peštrimi kulturnimi in zabavnimi programi. Po mitingu bo brigada na tem območju prenočila in naslednje jutro 4. julija po krajši komemoraciji na Urhu okoli 8. ure odšla prek Vevč in Polja v Zadobrovo. X. Ljubljanska brigada, ki se bo 3. julija ves dan zadrževala na območju občine Vič, se bo v torek 4. julija spustila z Orleja, kjer bo prenočevala, do spomenika Molniški četi, kjer bo ob 7. uri položila venec in se nato na Urhu pridružila Tomiščevi brigadi. ZVONE CVEK

NOVI ŽIV-ŽAV V JARŠAH

Mnogokrat obljubljeni vrtec v Jaršah bo le zrasel. Občinska skupščina, gradbeno podjetje Gradis, podjetje za komunalno urejanje zemljišč in Marles iz Maribora so se skupaj s Temeljno izobraževalno skupnostjo z razumevanjem lotili priprav za gradnjo objekta, ki bo do konca letošnjega leta sprejel pod streho 120 otrok.

Soseska bo komunalno pripravila zemljišče, Gradis bo postavil temelje za novi vrtec, sredi julija bo Marles začel z montažo svojih elementov. Vrtec bo montažen, podoben onemu iz Zaloga, vendar zelo funkcionalen in znotraj lepo opremljen, tako da bodo otroci zares imeli tople drugi dom.

Torej ni več bojazni, da bi jarški malčki pozimi ostali na cesti.

M. D.

ŠE BO VRTEC

Popravili ga bomo, sredstva bodo, so povedali na seji občinske skupščine – Občinski proračun ni iz elastične

Zivahna razprava na zadnji seji mošćanske skupščine okoli prodaje ali neprodaje vrta na Kodeljevem – sprožila jo je odbornica dr. Čučkova – je pokazala, da odborniki prav v trenutku, ko si vsi v Ljubljani prizadevamo uresničiti program gradnje VVZ s pomočjo samoprispevka, prizadeto ugotavljajo, da je preveč tendenc za rušenje starih vzgojnih zavodov. Bolje bi bilo, če bi jih adaptirali, polepšali in zagotovili boljše pogoje za bivanje našim malčkom.

O občinskem proračunu smo pa že rekli, da ni raztegljiva vreča, iz katere bi se dalo vleči zmeraj nova in nova sredstva. Povedati je namreč treba, da je pri novi VVZ na Kodeljevem, ki bo v začetku julija sprejela kar 200 novih otrok, zmanjkalo sredstev za komunalno ureditev. Prav tako pa stari vrtec zahteva temeljito adaptacijo, za katero je treba odrediti seveda precej sredstev.

Nenehne zahteve zvezni skupščini, zadnje čase pa tudi v republiki, o čimprejšnji ukinitvi nesmiselnega predpisa, ki je zavezoval investitorje pri gradnji VVZ in šolskih ustanov, da poleg že tako in tako drage gradnje zagotovijo še 30 odstotkov sredstev več, je ukinitelj. Sredstva, ki jih je skupščina namenila v ta namen, bodo vrnjena do konca leta. Razumevanje TIS, ki bo s premostitvenim kreditom pomagala zagotoviti dodatna sredstva za dokončanje novega vrta na Kodeljevem, pomeni tudi, da bo lahko stari vrtec še zmeraj živel. Morda se bo le našlo v občinski blaginji nekaj sredstev za njegovo usposobitev.

Na rob slavlju v Zadobrovi

Letos bomo kar najbolj svečano proslavili 30-letnico ustanovitve slovenske partizanske vojske in prvih štirih slovenskih enot: Gubčeve, Cankarjeve, Tomiščeve in Serčerjeve brigade.

Osrednja proslava bo 4. julija ob 10. uri v Zadobrovi pri Ljubljani. Ta kraj, ki leži na vzhodnem obrobju Ljubljane in je od središča Most oddaljen približno 7 kilometrov, je izbran za proslavo predvsem zato, ker je v neposredni bližini našega glavnega mesta in ima sam po sebi odlično lego ter je prireditveni prostor naravnost idealen za množične prireditve. Hkrati pa je to tudi veliko priznanje herojski Ljubljani in njenemu neposrednemu zaledju za velik prispevek v NOB.

Prireditelji računajo, da se bo tega vsenarodnega slavlja udeležilo okoli 70.000 ljudi, od tega samo iz Ljubljane okoli 40.000. Poleg množice borcev in aktivistov NOV, predvojnih revolucionarjev, internirancev, mladine, pripadnikov naše vojske, članov delovnih kolektivov in različnih množičnih organizacij in društev bomo v Zadobrovi pozdravili borce prvih štirih brigad, zastopnike vseh ostalih slovenskih partizanskih enot ter zastopnike borčevskih organizacij iz ostalih republik in iz zamejstva. Še več, slavlja v Zadobrovi, na katerem bo zbrani množici spregovoril tovariš Edvard Kardelj, se bo udeležilo tudi nad 1000 zastopnikov združenja rezervnih vojaških starešin iz vse države. Tradicionalno vsakoletno srečanje ZRVS namreč letos sovpada s proslavo v Zadobrovi, ker je tudi republiški odbor ZRVS Slovenije gostitelj združenj iz ostalih republik in pokrajin.

Tovariš Kardelj bo v svojem klenem in sodbudnem govoru – kot to vedno stori – orisal naš dosežani razvoj, naš danasnji in naš jutrišnji dan. Vseljudsko slavlje v Zadobrovi pa ni samo spominskega značaja. To bo obenem ponovna potrditev pravilne poti, ki smo si jo ob važnejših mejnikih v naši polpretekli zgodovini jasno začrtali in na kateri bomo, za vsako ceno in z vso odločnostjo tudi vztrajali. In ne nazadnje, Zadobrova bo pomembna manifestacija odločnosti in pripravljenosti naših ljudi, da branijo pridobitve našega boja in socialistične izgradnje, naše samoupravljanje, našo svobodo in neodvisnost.

Občani občine Ljubljana Moste-Polje se čutimo še posebej počašćeni, ker smo gostitelji te veličastne prireditve. Upamo si celo trditi, da tako množičnega in pomembnega zborovanja še ni bilo v naši občini. To pa nas tudi zadoščuje, da storimo vse, kar je v naši moči, da bomo vredni zaupanja, ki nam je dano. To bomo dokazali z našo množično udeležbo na zborovanju, z okrasitvijo in ureditvijo naših ulic, trgov in vasi, parkov ter nasadov, v čistoči okolja kjer živimo in delamo, in ne nazadnje v naši že tradicionalni gostoljubnosti.

4. julija – na dan proslave – se ob določeni uri zberemo na zbirališčih in peš ali z avtobusi, s pesmijo, glasbo in zastavami krenimo na prireditveni prostor v Zadobrovi. Množične organizacije in društva naj pridejo v uniformah, bivši borci in aktivisti NOV z odličji. Kako lepo je videti pisano kolono starih in mladih, ki se prek poljan in dobrih vije na prireditveni prostor.

V Zajčji Dobravi bo vsak zase našel kaj zanimivega. Stari borci in aktivisti bodo obujali spomine na težke dni bojev in svoje doživljaje pripovedovali mladini, mlajši in mladi se bodo zabavali tudi po svoje, medtem ko se bodo najmlajši veselo in brezskrbno podili po tratah. Tudi za pod zob se bo za vse našlo kaj primerne in seveda – kot po navadi – tudi dobre kapljice ne bo manjkalo. Goste bodo na plesiščih zabavali številni ansambli narodnozabavne glasbe. Skratka, za ugodno počutje in dobro voljo bo poskrbljeno; upamo, da nam bo tudi vreme naklonjeno.

Naj zaključim z željo, da bi se na proslavi vsi dobro imeli, kajti to je praznik vseh nas!

ff

Vse poti vodijo v Zadobrovo

4. JULIJA
ob 10. uri v Zadobrovi pri Ljubljani
Proslava slovenske partizanske vojske
30 LET PRVIH BRIGAD

4. JULIJA VSI V ZADOBROVO NA PROSLAVO

SLOVENSKE PARTIZANSKE VOJSKE!
KAKO BOMO PRIŠLI V ZADOBROVO?

Za občane naše občine naj velja:

ČIMVEČ PEŠ – čimmanj z osebnimi avtomobili!

Avtobusi mestnega prometa bodo vozili od 8. ure po Zaloški cesti in se vračali v središče mesta po Šmartinski cesti.

NAŠA VSTOPNA MESTA BODO

za občane krajevnih skupnosti

MOSTE, KODELJEVO, ZELENJA JAMA

in ŠTEPANJSKO NASELJE

pred tržnico v Mostah

Občanom krajevnih skupnosti **JARŠE** predlagamo, da gredo na proslavo peš po stezah ob bivšem letališču, vstopna postaja na avtobus pa bo na postaji pri Javnih skladiščih.

Ne čakajmo 9. ure, temveč odhajajmo na proslavo že ob 8. uri!

Občani krajevnih skupnosti

ŠMARTNO, ZADOBROVA-SNEBERJE, ZALOG in POLJE bomo prišli na proslavo peš!

Občani krajevnih skupnosti

BIZOVIK, HRUŠICA, ZADVOR in VEVČE

se bomo pridružili mladinskim brigadam, ki bodo po komemoraciji na Urhu ob 8. uri prikorakale v Zadobrovo!

Oddaljenejšje krajevnih skupnosti

BESNICA, DOLSKO in LIPOGLAV

bodo za svoje občane organizirale prevoze do Zadobrove.

PROSLAVA OBLETNICE SLOVENSKE VOJSKE BO OBENEM TUDI NAJVEČJE CELODNEVNO TOVARIŠKO SREČANJE DELOVNIH LJUDI V ZADNJIH LETIH.

ZATO NA SVIDENJE 4. JULIJA V ZADOBROVI!

KOPALIŠČE NI SMETIŠČE

Letošnja kopalna sezona se je zaradi izredno deževnega in nestalnega vremena začela nekoliko pozneje. Ljubljanska kopaljšča so polno zaživela šele v zadnjih – nekoliko bolj sončnih – dneh. Poglejmo, kako so se pripravili na letošnjo sezono na kopaljšču Kodeljevo. Skrbno so uredili zelenice, popravili tlakovane steze in obhode ter prepleskali bazene. Poleg tega so nabavili nove ležalne deske, senčnike in druge rekvizite, ki sodijo h kopaljšču.

Glede higiene na ljubljanskih kopaljščih je bilo lanske leto s strani sanitarne inspekcije in drugih dejavnikov nekaj upravičenih graj in pripomb. Krivdo za to b morali naprtiti upravam kopaljšč, še več pa kopalcem, ki mečejo odpadke povsod naokoli, medtem ko so koški za smeti največkrat prazni. Nekatera ljubljanska kopaljšča so postala pravcata

smetišča. Še huje pa je, če kopalci opravljajo malo potrebo kar v bazenu, čeprav so stranišča v neposredni bližini kopaljšča.

Zazeleno bi bilo tudi, da bi se kopalci, preden se zapodijo v bazen, vsakokrat predvsem pa, ko gredo prvič v vodo – stuširali, kajti filtriranje oziroma kroženje vode je le prepočasno, da bi lahko sproti spralo vso umazanijo, ki se nabere v bazenu.

Poglejmo še, kakšne bodo cene v letošnji sezoni na kopaljšču Kodeljevo. Za odrasle bo veljala vstopnica 4 dinarje, za otroke do 10 let starosti 2 dinarja, medtem ko bo treba za omarico odšteti dinar. Sezonska cena vstopnic za odrasle (20 kopalnih dni) velja 50 dinarjev in za otroke do 10 let starosti 30 dinarjev.

Letos 5. julija se bodo na kopaljšču Kodeljevo pomerili najboljši skakalci v vodo iz petih evropskih držav. Po-

leg dveh plavalnih tečajev za šolarje iz moščanskih osnovnih šol (tečaja od 10. do 25. julija in od 2. do 16. avgusta) bodo letos uvedli tudi dva petnajstdnevna tečaja za delavce iz moščanskih delovnih organizacij. Tečaji bodo v večernih urah od 18. do 21. ure. Denar za tečaje bodo prispevali sklad za družbeni standard občine Moste-Polje, občinska zveza za telesno kulturo in uprava gostinskega podjetja Figovec. Tečajniki – šolarji in odrasli – bodo plačali samo minimalni prijavnino 10 oziroma 20 dinarjev, kar je za 15-dnevni tečaj res malo, če upoštevamo, da znašajo dejanski stroški za enega tečajnika 96 oziroma 12 dinarjev.

Za konec naj še omenimo, da je kopaljšče Kodeljevo sedaj registrirano za republiška, državna in meddržavna plavalna srečanja in so tako odpravljene vse govorice in natočevanja o neustreznosti bazena za tekmovanja. ff

PABERKI S PROSLAVE NA JANČAH

EDEN OD NAČINOV OHRANJANJA TRADICIJ NOB

Največji boj v letu 1942 med partizani in okupatorji – razen dražgoške bitke je bil 21. in 22. maja na Jančah. Takrat se je II. grupa odredov, ki so jo sestavljali štirje bataljoni s 513 borci, spopadla s premočnim sovražnikom. Po hudih bojih, v katerih je padlo ogromno Nemcev, se je grupa z majhnimi izgubami (le 7 mrtvih) umaknila na Kucelj.

V spomin na to veliko zmago partizanske vojske je bila v nedeljo, 28. maja ob desetih pred planinskim domom II. grupe odredov na Jančah velika slovesnost. Udeležili so se je preživeli borci II. grupe odredov, oddelek vojakov JLA, okoli 3000

enota v Sloveniji. V njej je bilo mnogo komunistov in skojevcev, moralno-politična zavest vseh borcev je bila izredno velika, imeli so sposobni vodilni kader in močno vojaško organiziranost. Zato tudi uspehi niso izostali, kar priča tudi boj na

vrlo je ob pokanju salve in igranju orkestra položil k spomeniku venec. Potem so se udeleženci vrnili na Janče k domu II. grupe odredov, kjer so se okrepili z jedačo in pijačo. Lepo nedeljsko popoldne so preživeli v prijetnem razpoloženju, za katerega je skrbel ansambel Complex iz Zadora.

Pomešal sem se med udeležence proslave in želel zvedeti kaj več o njihovih vtisih s proslave tridesetletnice boja II. grupe odredov. Ker je bilo na slovesnosti precej mladine, sem najprej povprašal dva mlada udeležence.

ALENKA PERPAR, DIJAKINJA GIMNAZIJE MOSTE: „Tukaj mi je zelo všeč. Prej sem si vse to predstavljala čisto drugače, danes pa sem šele lahko malo bolj spoznala strahote vojne in žrtve naših borcev. Mislim, da mladina vse to jemlje premalo resno. Toda tudi to proslavo bi morali bolj prilagoditi mladim in nastopati bi morali tudi mladi.“

VINKO ŽIDAN IZ LJUBLJANE: „Prišel sem skupaj s skupino petdesetih tabornikov iz občin Vič-Rudnik in Moste-Polje. Na Jančah sem prvič in lahko rečem, da bom od tu odnesel lepe spomine. Mislim, da je ta proslava dobra oblika ohranjanja tradicij NOB. Tako se bo tudi mladina seznanila z našim osvobodilnim bojem in bo ohranila njegove tradicije.“

Veška pihalna godba je vseskozi navduševala udeležence proslave. Pa naj nam spregovori njen DIRIGENT FRANC GREBENSEK:

„Tukaj sodeluje godba vsako leto in počutimo se prav prijetno. Veseli me, da je na proslavi na Jančah vedno veliko mladine. To nam priča, da bodo mladi ohranili tradicije NOB. Ne zdi pa se mi prav, da v programu mladina skoraj ni sodelovala. Ne more vse večno ležati na samih starih borcih!“

Miličniki so svojo težko nalogo dobro opravili. To nam potrjuje tudi izjava ILIJE SAVICA, POMOCNIKA KOMANDIRJA iz oddelka milice Ljubljana-Polje: „Ljudje so zelo disciplinirani. Javni red in mir nista bila motena, tudi promet je kljub veliki gneči potekal brez večjih zastojev. Težave pa so s parkirnimi prostori, ki so premajhni in premalo urejeni. KS Besnica bi priporočal, da to uredi, saj bodo boljši parkirni prostori dobrodošli tudi obiskovalcem doma II. grupe odredov in teh ni malo.“

Nekaj več o organizaciji in programu proslave nam bo povedal prizadejeni SEKRETAR SZDL NAŠE OBČINE MARIJAN MOŠKRIČ:

„Organizacija celotne prireditve nam je kar lepo uspela, vsaj prevelikih spodrsiljav ne bilo. Mislim, da je prirejanje proslave v spomin bitke na Jančah pomembno, pa čeprav je od takrat že preteklo trideset let. Ta bitka je namreč zelo pomembna, ker je bila do takrat ena največjih in je imela tudi velik odmev. Zato zasluži vse naše spoštovanje in nujno je, da te tradicije ohranimo tudi v prihodnje. Res pa je, da znamo nekatere dogodke prav ceniti šele takrat, ko se le-ti že odmaknejo. Tako tudi boj na Jančah in samo II. grupo odredov – ednotimo šele danes. O njeni vrednosti nam priča tudi to, da je veliko komandnega kadra za ostale slovenske partizanske enote izšlo prav iz II. grupe odredov.“

Na koncu pa prisluhnimo še spominom na težka partizanska leta. Govori FRANC MAZOVEC-RISTO, major v pokoju.

„V boju na Jančah sem bil komandant drugega bataljona. Drugi dan boja je naš bataljon vodil večino spopadov. Položaje smo držali devet ur, odbili smo osem jurišev, razbili smo nemško blindo. Lahko rečem, da je težišče boja ležalo na nas. Pri umiku smo pregnali nemško zasedo na Vnajnarih. V Besnici smo v boju uničili 16 sovražnih vojakov in zapolnili precej orožja. Potem smo se prek Zagarskega vrha in Traščin umaknili na Polico.“

Pomen boja na Jančah je velik. Takrat so Nemci rekli: Petsto barab, banditov imamo obkoljenih in le vprašanje časa je še, kdaj jih bomo uničili. Pozabili pa so nekaj: da je bila II. grupa odredov kot prva slovenska brigada močno organizirana, enotna, v njej je bilo petsto zavednih Slovencev in komunistov, ne pa petsto barab. Politično in moralno so bili vsi borci na izredni višini. To nam priča tudi to, da je iz II. grupe odredov izšlo 22 narodnih herojev. Končno pa: v vsej II. grupi skoraj ni bilo navadnega vojaka, vsi so napredovali in tvorili kvaliteten vodilni kader slovenske narodnoosvobodilne vojske.

Takrat smo se borili z velikim idealizmom in vero v zmago. Prenajali smo hude napore in žrtve. Povem naj samo to, da 26 mesecev nisem spal pod streho!

Pa še nekaj, kot zanimivost: prvi Nemec, ki je padel v Sloveniji, je bil moja žrtev. To je bilo 16. julija 1941 ob pol sedmih zvečer v Besnici.

RUDI JELNIKAR

Se ena razglednica z letošnje jubilejne proslave na Jančah: „Kar pogledite me, mar nisem že pravi vojak? Tudi jaz bom branil domovino če bo potrebno!“

občanov in precej vidnih družbeno-političnih delavcev, med njimi Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS Mitja Ribičič, član predsedstva SFRJ, dr. Anton Vratuša, podpredsednik ZIS, Franc Leskošek-Luka, prvi komandant slovenske partizanske vojske, generalpolkovnik Janko Sekimik in Franc Poglajen, predsednik občinskih skupščin Grosuplje, Litija in Moste-Polje in drugi. Pihalni orkester z Vevč je najprej zaigral državno himno. Potem je predsednik občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje Polde Maček pozdravil vse navzoče. Sledil je slavnostni govor generalpolkovnika Franca Poglajna-Kranjca. Poudaril je, da je bila II. grupa odredov leta 1942 najštevilnejša partizanska

brigada. Kot prva slovenska brigada je II. grupa odredov opravila pomembno vojno in idejno vlogo. Mnogo je prispevala k formiranju osvobodilnega boja in s svojim taktičnim uspešnim bojevanjem je bila svetel zgled drugim partizanskim enotam.

Sledil je kulturni program, v katerem so sodelovali moški pevski zbor Zvon iz Smartnega pri Litiji pod vodstvom Janka Slemška, Odr mladit iz Litije in pihalni orkester Vevške papirnice pod vodstvom Franca Grebenseka.

Ob enajstih so se udeleženci proslave napotili k spomeniku na Tujem grmu. Tam je bila komemorativna svečanost. Borec II. grupe odredov kapetan Jože Novak-Ga-

pretresljivi podatki, objavljeni moščanskim odborikom, beležijo hude socialne probleme družin, ki jim vlada alkohol. Slabi učni uspehi, podhranjenost, v nekaterih primerih celo debilnost otrok int. zahtevajo nujne ukrepe. Čimprej je treba pomagati tem družinam, predvsem otrokom, ki niso nič krivi za pijančevanje staršev.

Kaj lahko sploh naredimo? To vprašanje je obviselo med moščanskimi odborniki. Res da lahko skupščina sprejme vrsto ukrepov – od prepovedi točenja alkoholnih pijač v internih bifejih delovnih organizacij, prek skrbi za družine alkoholikov oziroma njihovih otrok do ustanovitve občinskega koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu. Vse to je pa še zmeraj premalo!

V Ljubljani oziroma njeni okolici imamo samo nekaj zavodov za zdravljenje alkoholikov, zanesljivo premalo, da bi bili kos potrebam, saj je alkoholikov vsak dan več. Tudi klubi zdravljenih alkoholikov (enega je s pomočjo zavoda na Skofljici ustanovila tudi moščanska občina in zanj zagotovila tudi sredstva) ne bodo rešili grozečega položaja. Treba bo čimprej za vso Ljubljano zagotoviti sredstva za gradnjo novega zavoda za zdravljenje alkoholikov. Pri financiranju tega zavoda naj sodelujejo poleg ljubljanskih občin tudi vse delovne organizacije, ki so prav tako dolžne poskrbeti za svoje člane.

Odborniki so sklenili, da bodo analizo poslali vsem delovnim organizacijam in krajevnim skupnostim. Na jesenski seji bodo znova obravnavali to zahtevno problematiko in upoštevali vse pripombe in predloge. Tedaj bodo sprejeli tudi dokončne ukrepe za boj proti alkoholnemu zlu.

M. D.

ALKOHOL - ZLO ČASA

PROBLEMATIKA ALKOHOLIKOV IN NJIHOVH DRUŽIN NA REŠETU OBČINSKE SKUPŠČINE

Zavod za socialno delo je s svojimi strokovnjaki pripravil za sejo moščanske skupščine analizo o problematiki alkoholizma v občini. Kar 532 evidentiranih alkoholikov je zabeleženih v strokovnih ugotovitvah, zanesljivo jih je pa še enkrat toliko, vendar zanje – žal – ni podatkov.

Alkoholizem je kompleksen pojav. Mnogi pravijo, da je to bolezen. Alkoholik je bolnik, ki ga je treba obravnavati kot druge bolnike.

»VEČKRAT NA LETO PRIDEM NA JANČE«

(Nadaljevanje s 1. strani)

npr. samo splošni ljudski odpor: ta je sinteza razpoloženja, ki izvira iz življenja, v katerem danes ljudje žive in v katerem živi tudi mladina. In glavni nosilec tega vseljudskega odpora je vendar mladina!

Tudi danes je bilo na tej proslavi prisotne veliko mladine. To nam priča, da so v naši mladini vse tradicije boja žive, kot je v nas živel boj iz prve svetovne vojne (kolikor je bil takrat odpor proti reakcionarnim tradicijam), revolucionarni boj med dvema vojnima in kakor je v nas živel kmečki punt in reformacija, boj proti takratnim fevdalnim cerkvenim krogom. Iz istih tradicij, tudi danes naša mladina črpa svojo moč in vero v svoje lastne sile, da bo sposobna, če pride v tako ali podobno situacijo, v kakršni smo bili mi, tudi ona opraviti isto, kot smo naredili mi.

Na vasi mladina pogreša zabave. Za to in za idejno vzgojo ljudi naj bi poskrbeli tudi mladinski aktivni, ki naj bi jih ustanovili tudi po vaseh.

Da, dobro bi bilo, če bi se tudi na vasi osnovali mladinski aktivni. Ponemod sicer so, ne vem, zakaj jih tu ni. Sicer se pa tudi mladina na vasi znajde. Za nekatere stvari gre v mesto, za nekatere pa ostane kar na vasi (ko gre pod okna).

Na vasi pa ima cerkev res precejšen vpliv in v zadnjem času vidimo, da ga hoče izkoristiti v starem klenikalnem duhu. Če svoj vpliv izkorišča le v religiozne namene, potem je to njena stvar, to je poklic njenih ljudi. Če pa svoj vpliv izkorišča v starem pomenu političnega aktiviranja, je to seveda negativno.

Kolikor jaz vidim napore ZMS, se ta zelo trudi in si prizadeva, da bi tudi na vasi ustanovila mladinske aktivne. Je pa seveda v bližini velikih mest položaj drugačen. Razumljivo je, da se tisti del mladine, ki ne vidi svoje perspektive v kmetijstvu, usmerja v industrijsko oziroma ne-kmetijsko proizvodnjo. Tisti del pa, ki vidi svojo perspektivo v kmetijstvu, se pač orientira na vas. Ena naših skupnih nalog je, da se del mladine usmeri na vas in izkoristi možnosti, ki jih ima kmetijstvo v okolici velikih industrijskih centrov.

Je to, da mladi beže iz vasi v

mesta, kaka nevarnost oziroma napaka?

Če je v osnovi tega „bega“ tendenca, da se „pogospodijo“, je to seveda nevarnost. Če pa vidimo v tem tendenco, da se vključijo v drug delovni proces, kjer bi družbi dali to, za kar so najbolj sposobni, potem v tem ne vidim nevarnosti. Nevarnost pa je v tem, kot sem že rekel, če nekdo misli, da če je na vasi, ni gospod, če je v mestu, pa je gospod in dobi neke privilegije. Tu pa je nevarnost in proti temu se moramo bojevati.

Naša družba se zelo hitro razvija, toda, se vam ne zdi, da materialni razvoj prehitava kulturnega?

Da, gremo precej hitreje naprej v celotnem družbenem razvoju kakor se razvija naša zavest. Tako profesorji v šolah kot odgovorni ljudje v podjetjih in ustanovah ter razni politični odgovorni ljudje so še preveč obremenjeni s stari pojmovanjem. Ne vidimo in ne cenimo dovolj vsega novega, ki raste v zvezi s samoupravljanjem in je rezultat naše zavestne akcije. Zastajamo v spoznavanju in ocenah tega, kar nastaja kot rezultat našega dela. Toda to je usoda vsake revolucije. Vloga mlade generacije pa je, da uresniči čimveč tega, kar raste iz teh novih razmer in da to tudi vnese v družbeno zavest, v družbeno prakso, v znanost, v življenje sploh.

Bi na samem koncu še kaj povedali našim občanom?

Občina Moste-Polje je bila v Ljubljani vedno najbolj delavski predel, eden od nosilcev revolucionarnega razvoja in vloge, ki jo je imela Ljubljana v pripravi naše revolucije in med NOB. Želel bi, da bi to vlogo obdržala tudi naprej. Ljubljana kot glavno mesto Slovenije mora še marsikaj storiti, da se bo uveljavila, v razvoju celotne Slovenije in v nadaljevanju naše revolucije. Občanom pa želim, da v tem doživijo najboljše uspehe, pa tudi čimveč osebnega zadovoljstva in sreče v življenju. Predvsem pa naj nikdar ne pozabijo na tisto osnovno smer in osnovne pogoje, ki to osebno srečo tudi zagotavljajo.

Tovariš predsednik, lepa hvala za vaše izčrpne odgovore.

Razgovor vodil

RUDI JELNIKAR

4. JULIJA

ob 10. uri v Zadobrovi pri Ljubljani

Proslava slovenske partizanske vojske

LETOŠNJA SPOMINSKA SLOVESNOST NA TUJEM GRMU

